

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
УПРАВА ЦАРИНА
Сектор за царинске поступке и процедуре
148-04-030-01-591/3/2015
13.01.2016.године
Београд

На основу члана 255. Царинског закона („Службени гласник Републике Србије“, бр.73/03, 61/05, 85/05 – др. закон и 62/06 – др. закон), а у вези са чланом 310. став 1. Царинског закона („Сл. Гласник РС“, бр. 18/10, 111/12 и 29/2015) директор Управе царина доноси објашњење за

ПОЈЕДНОСТАВЉЕНЕ ПОСТУПКЕ ЗА ПРЕВОЗ РОБЕ У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ ИЛИ У ВЕЛИКИМ КОНТЕЈНЕРИМА

I ПРАВНИ ОСНОВ

Поступак транзита у железничком саобраћају може се поједноставити у складу са царинским прописима Републике Србије или са одговарајућим међународним прописима где је Република Србија уговорна страна ЕУ-ЕФТА Конвенције у поступку заједничког транзита.

Правни основ за коришћење поједностављеног транзитног поступка у железничком саобраћају може се наћи у

- **Царинском закону Републике Србије** („Службени гласник Републике Србије“, бр. 18/10, 111/2012 и 29/2015):
  - Члан 28. којим је прописано да Влада Републике Србије (у даљем тексту Влада) прописује у којим случајевима и под којим условима се могу поједноставити царинске формалности и контрола,
  - Члан 101. став 7. којим је прописано да Влада може да пропише поједностављен поступак за транзит робе и
  - Члан 124. став 2. којим је прописано да уколико је обезбеђена примена мера у односу на робу, може се уредити поједностављење поступка транзита ако је то предвиђено међународним уговорима у складу са критеријумима који се односе на одређене врсте робе или одређена привредна друштва

(компаније) и ако се кретање робе на царинском подручју Републике Србије одвија без преласка на територију друге државе.

- **Уредби о царински дозвољеном поступању с робом** („Службени гласник“, бр. 93/10, 63/2013, 145/2014 и 95/2015, у даљем тексту Уредба):
  - Члан 423. став 1. тачка 6. подтачка 1. којим је прописано да царински орган, на захтев принципала или примаоца, може одобрити примену поједностављених поступака специфичних за робу која се превози железницом или великим контејнерима;
  - Чланови 446 – 460, којима су прописане опште одредбе везане за превоз робе железницом,
  - Чланови 461 – 474, којима су прописане одредбе у вези робе која се превози у великим контејнерима и
  - Чланови 475 – 476, којима су прописане остале одредбе које се односе на примену поједностављених поступака везане за превоз робе железницом или у великим контејнерима.
- **Конвенција о заједничком транзитном поступку**, у даљем тексту Конвенција:
  - Члан 6. којим је прописано да земље могу билатералним или мултилатералним споразумима увести поједностављене поступке у оквиру поступка Т1 или Т2 под условом да је обезбеђено спровођење свих мера који се примењују на робу,
  - Додатак I, члан 44. Став 1. тачка (ђ) подтачка i) којим је прописано да на основу захтева принципала или примаоца, надлежни органи могу одобрити поједностављени поступак специфичан за робу која се превози железницом или великим контејнерима,
  - Додатак I, чланови 67 – 79, којима су прописани поједностављени поступци за превоз робе железницом или великим контејнерима,
  - Додатак I, чланови 80 – 94, којима је прописан превоз робе у великим контејнерима,
  - Додатак I, члан 95. којим се прописује улога Списка пошиљке који прати товарни лист ЦИМ.

II ПОЈЕДНОСТАВЉЕНИ ПОСТУПАК ТРАНЗИТА У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ

1. Опште одредбе и издавање одобрења

У складу са одредбом Додатка I, члана 67. Конвенције, када се роба превози у поступку транзита, царински орган може одогуварајуће формалности поједноставити, под условом да тај превоз обавља овлашћени железнички превозник и ако се превоз робе у поступку транзита обавља на основу међународног товарног листа ЦИМ. С тим у вези, одредбама Додатка I, члана 68. Конвенције, товарни лист ЦИМ може се користити за робу која се превози у поступку транзита као декларација за поступак транзита. Садржај товарног листа ЦИМ, изглед обрасца, његово попуњавање и намена, ближе је описан и дат у Објашњењу транзитног поступка при превозу робе у железничком саобраћају или у

великим контејнерима, акт Управе царина број 148-04-030-01-539/2015 од 25.11.2015. године.

Захтев за издавање одобрења за употребу поједностављења подноси се царинарници месно надлежној према седишту железничког превозника и његовом главном књиговодству. Захтев мора бити датиран и потписан и мора да садржи све податке који ће царинарници омогућити проверу испуњености услова неопходних за издавање одобрења за употребу поједностављења. Уз захтев се прилажу и исправе којима се доказују наводи из захтева.

Само подношење и употреба товарног листа ЦИМ од стране железничког превозника није довољна за употребу поједностављења. Железнички превозник коме је издато одобрење за употребу поједностављења и који жели да га користи за поступак заједничког транзита, коришћење поједностављења захтева уношењем ознаке "x" у поље „ДА“ (поједностављени поступак) и уписом четвороцифрене шифре као ознаке принципала. У товарни лист ЦИМ попуњава рубрику 58б, односно рубрику 6б товарног листа ЦИМ/СМГС

На основу оваквог захтева полазна царинска испостава одлучује да ли се може користити поједностављени поступак. У случају да је поједностављени поступак одобрен, товарни лист ЦИМ се користи и као превозна исправа и као транзитна декларација.

Одредишна царинарница и царински орган надлежан за Одељење за обрачун и контролу прихода (у даљем тексту ОКП) у земљи одредишта, врши проверу да ли је поступак правилно примењен.

Корисник одобрења дужан је да води евиденцију о свим пошиљкама које ставља у поједностављени поступак, при чему та евиденција надлежном контролном органу мора да омогући спровођење ефикасног надзора. Предложени начин вођења евиденције провериће надлежна царинарница у сарадњи са Управом царина, Одељење за транзит робе, приликом разматрања поднетог захтева.

Евиденција корисника о започетим/завршеним транзитним поступцима у основи садржи следеће податке: назив железничке станице где се води евиденција, датум и време уноса у евиденцију, број воза, земљу поласка, полазну (отправну) железничку станицу, бројеве товарних листова ЦИМ, датум отпреме, одредишну (упутну) железничку станицу, датум допреме, бројеве вагона, бројеве контејнера, број колета (комада), бруто масу робе, назив робе. Садржај и начин вођења евиденција корисника прописује се одобрењем за употребу поједностављења.

Царинарница издаје одобрење или одбија захтев најкасније у року од три месеца од дана подношења захтева.

Корисник одобрења је дужан да обавести царинарницу о свим чињеницама које настану након доношења одобрења, а који могу утицати на његову исправност или садржај.

2. Услови за употребу поједностављеног транзитног поступка

Основни услов за примену поједностављеног транзитног поступка у железничком саобраћају је да постоји обрачун превоза робе између најмање два железничка

превозника који сарађују у низу железничких превозника и ако су сви укључени превозници овлашћени за употребу поједностављеног поступка, при чему ће се обезбедити адекватан надзор и контрола од стране Управе царина. Списак превозника овлашћених за употребу поједностављеног поступка објављује се у електронском облику на службеним страницама Европске комисије а надзор и контрола транзитног поступка од стране Управе царина врши се преко централног обрачунаског места железничког превозника ОКП-а.

Надлежна полазна царинска испостава увидом у поље 57. и 58а товарног листа ЦИМ утврђује колико превозника учествује у транзиту предметне пошиљке и да ли су сви превозници корисници одобрења за употребу поједностављења.

Употреба поједностављеног поступка подразумева да је главни обвезник (железнички превозник) добио одобрење за употребу поједностављеног поступка (и тако постао корисник одобрења), да се товарни лист ЦИМ користи као транзитна декларација и да је, при томе, принципал ослобођен обавезе полагања гаранције за дуг који може настати у поступку транзита

Уколико царински орган одобри железничком превознику да превоз робе обавља применом поједностављеног поступка, овлашћени железнички превозник је у обавези да води евиденцију о започетим и окончаним поступцима транзита. Сходно одредби Додатка I, члана 69. Конвенције, обавеза је овлашћеног железничког превозника да наведену евиденцију у сваком тренутку учини доступном надлежним органима, а у циљу надзора и контроле коју тај орган врши. Надлежна царинарница не води евиденцију о започетим и завршеним поступцима транзита и не спроводи формалности прописане за транзитне царинарнице (као доказ о преласку границе служи товарни лист ЦИМ).

Поред евиденције, а на захтев царинског органа, овлашћени железнички превозник учиниће доступним и пратеће превозне исправе.

3. Разлози за одбијање захтева за употребу поједностављеног поступка

Употреба поједностављеног поступка неће се одобрити ако:

- је у транзитну операцију укључен само један превозник, или
- један од превозника не испуњава неке од услова поједностављеног поступка, осим ако му надлежни царински орган државе чланице не изда одобрење за „посредничко железничко предузеће“. Посредничком железничком предузећу, које не испуњава све услове за поједностављени поступак, може се издати одобрење у случају када железничко предузеће коме је одобрена употреба поједностављеног поступка има статус принципала и под условом да није последњи превозник у одредишној земљи, или
- превозник превози робу ван националног подручја уз изузеће превоза из једне, или у једну, између два превозника договорену, транзитну станицу на суседној територији.

Ако се утврди нека од претходно наведених чињеница, обавезна је употреба редовног поступка заједничког транзита (НЦТС), при чему се товарни лист ЦИМ користи само као превозна исправа.

4. Примена основних правила у железничком саобраћају

Овлашћени железнички превозник који превози робу уз употребу товарног листа ЦИМ и који се у том случају користи као декларација за поступак транзита, представља принципала за тај поступак у складу са одредбом Додатка I, члана 70. став 1. Конвенције. Чак и у случају пошиљки које улазе у царинско подручје Републике Србије а које су на превоз преузеле железнице других земаља, овлашћени железнички превозник представља принципала за такав транзитни поступак у складу са одредбом Додатка I, члана 70. став 2. Конвенције.

У складу са одредбама Додатка I, члана 71. Конвенције, све пошиљке које се превозе у поступку транзита морају бити од стране овлашћеног железничког превозника означене налепницом на товарном листу ЦИМ . Наведена налепница ставља се на товарни лист ЦИМ и на вагон уколико једна пошиљка попуњава цео вагон, односно, у осталим случајевима на пакет/пакете. Налепница се може заменити отиском печата у зеленој боји са нацртаним пиктограмом, чији је садржај и облик дат у Прилогу Б11 Додатка III Конвенције.

Железнички превозник коме је издато одобрење за употребу поједностављеног поступка транзита на основу товарног листа ЦИМ, употребу поједностављења обавезно мора да затражи на тај начин што ће попунити рубрику 58б (односно рубрику 6б товарног листа ЦИМ/СМГС ако се користи). У пољу „ДА“ поменуте рубрике ставља ознаку „x“ и уноси четвороцифрену шифру принципала.

Ако превозник у пољу 58б товарног листа није затражио употребу поједностављеног поступка или је надлежни царински орган одбио употребу поједностављеног поступка, роба се ставља у редован поступак транзита уз употребу НЦТС декларације. У том случају, товарни лист се користи као прилог транзитној декларацији а у рубрику 99 товарног листа ЦИМ обавезно се уписује МРН са пратеће транзитне исправе (ТАД) или пратеће сигурносне транзитне исправе (ТСАД).

Осим употребе транзитне декларације у НЦТС-у, у случају неиспуњавања услова за употребу поједностављења, роба се може превозити уз употребу ЈЦИ-а у резервном поступку, на основу карнета ТИР, карнета АТА и Обрасца 302, односно праћена исправама за доказивање царинског статуса робе Заједнице (Т2L).

Ако се роба превози између две царинске испоставе унутар царинског подручја Републике Србије, поједностављени поступак транзита се не може користити – обавезна је употреба редовног поступка (НЦТС).

5. Статус принципала

У међународном железничком теретном саобраћају, превоз робе се обавља у складу са одредбама Конвенције о међународном железничком превозу (COTIF), односно њеним Додатком Б – Јединственим правилима за уговор о међународном железничком превозу робе (ЦИМ).

У складу са чланом 3. поменуте Конвенције, појам „превозник“ означава уговорног превозника који је са пошиљаоцем склопио уговор о превозу у складу са Јединственим

правилима или узастопног превозника који је одговоран пошиљаоцу на основу тог уговора.

Појам „извршни превозник“ означава превозника који није склопио уговор о превозу са пошиљаоцем али коме је уговорни или узастопни (следећи) превозник у целости или делимично, поверио обављање превоза железницом.

„Уговорни превозник“ се наводи у рубрику 58а товарног листа ЦИМ, док се узастопни и извршни превозник уписује у рубрику 57 као „остали превозници“.

С обзиром на свој посебан положај у организацији превоза робе и односа са осталим превозницима, уговорни превозник је тај који подноси захтев за примену поједностављеног поступка и попуњава рубрику 58б товарног листа ЦИМ, те је тиме уједно и принципал.

Подношењем захтева за употребу поједностављеног транзитног поступка, уговорни превозник, према одредби члана 24. Додатка I Конвенције, постаје одговоран за наводе да узастопни или извршни превозници који учествују у поступку транзита испуњавају услове за употребу поједностављеног транзитног поступка. Уколико се утврди да услови нису испуњени, принципал је одговоран за настали царински дуг у складу са одредбом члана 240. став 1. тачка 2) Царинског закона.

6. Принципал у изузетним случајевима

Уколико уговорни превозник има седиште у трећој земљи, он не може да користи поједностављени поступак јер корисник поједностављења мора, по правилу, имати седиште на подручју уговорне стране.

Ако транзит с товарним листом ЦИМ почиње у трећој земљи, прво железничко предузеће које је преузело робу после њеног улаза у царинско подручје уговорне стране, може имати статус принципала. Да би се обезбедило аутоматско пуштање у поступак транзита, уговорни превозник мора поднети захтев за поједностављени транзитни поступак као представник првог железничког предузећа у уговорној страни. У оваквим посебним случајевима, уговорни превозник и принципал нису исто лице. Уговорни превозник своје податке уписује у у рубрику 58а, а у рубрику 58б шифру принципала (пример 5).

Исти поступак се примењује када превоз започне у уговорној страни, а уговорни превозник има седиште у трећој земљи. Као принципал може се јавити једно од железничких предузећа укључених у транзит.

7. Посебни случајеви код уговорног превозника

У складу са међународним правом о железничком теретном саобраћају, уговорни превозник може имати и другачије статусе осим наведених, које треба узети у обзир приликом одлучивања о употреби поједностављеног поступка у железничком саобраћају, тако да су могуће следеће ситуације:

а) ако је уговорни превозник отпремно или транзитно железничко предузеће или железничко предузеће у земљи одредишта, тада је он принципал у поједностављеном поступку, ако испуњава услове за поједностављени поступак;

б) уговорни превозник не мора да учествује у стварном поступку транзита робе, али може бити принципал у поједностављеном поступку у том транзиту;

в) ако уговорни превозник не испуњава услове за поједностављени поступак, онда он не може бити принципал у поједностављеном поступку. Принципал је једино лице коме се може одобрити поступак поједностављења ако испуњава услове за поједностављење. Уговорни превозник може поднети захтев за поједностављени поступак као заступник неког другог превозника који испуњава услове и може наступати као принципал.

Примери транзита робе

Ради лакшег разумевања транзитног поступка, навешћемо неке примере транзитног поступка железницом:

- 1) Роба која нема статус робе из Заједнице превози се из Ротердама/Холандија у Београд/Република Србија
  - Уговорни превозник: DB Schenker Rail Nederland
  - Остали превозници: DB Schenker Rail Deutschland, Rail Cargo Austria, SŽ-Tovorni promet, HŽ Cargo d.o.o., Kargo Srbija

Подаци о уговорном превознику уносе се у рубрику 58а, а остали превозници у рубрику 57. Уговорни превозник и остали превозници испуњавају услове за поједностављени поступак. Уговорни превозник може поднети захтев за поједностављени транзитни поступак попуњавањем рубрике 58б, тј. означавањем поља „ДА“ и уносом своје шифре 2184. Ако транзит започне ван подручја Заједнице, примењује се исти поступак.

- 2) Роба која нема статус робе из Заједнице превози се из Ротердама/Холандија у Београд/Република Србија
  - Уговорни превозник: DB Schenker Rail Nederland
  - Остали превозници: DB Schenker Rail Nederland, Rail Express, Rail Cargo Austria, SŽ-Tovorni promet, HŽ Cargo d.o.o., Kargo Srbija

Поједностављени поступак се не може применити јер Rail Express нема одобрење за поједностављени поступак. Примењује се редован транзитни поступак (НЦТС). Товарни лист ЦИМ служи само као превозна исправа. Поједностављени поступак се ипак може применити уколико је Rail Express овлашћен као извршно железничко предузеће.

- 3) Роба која нема статус робе из Заједнице превози се из Ротердама/Холандија за Беч/Аустрија
  - Уговорни превозник: DB Schenker Rail Nederland
  - Остали превозници: DB Schenker Rail Nederland

Поједностављени поступак се не може применити јер само једно железничко предузеће учествује у транзитном поступку. Примењује се редован поступак (НЦТС). Товарни лист ЦИМ служи само као превозна исправа.

- 4) Роба која нема статус робе из Заједнице превози се из Ротердама/Холандија за Подгорицу/Црна Гора
- Уговорни превозник: SBB Cargo
  - Остали превозници: DB Schenker Rail Nederland, DB Schenker Rail Deutschland, Rail Cargo Austria, Rail Cargo Hungaria Zrt, Kargo Srbija

Уговорни превозник и остали превозници испуњавају услове за примену поједностављеног поступка. SBB Cargo може поднети захтев за поједностављени поступак попуњавањем рубрике 58b товарног листа ЦИМ. Транзитни поступак се завршава иступом робе са подручја страна уговорница.

- 5) Роба која нема статус робе из Заједнице превози се из Подгорице/Црна Гора за Ротердам/Холандија
- Уговорни превозник: Kargo Srbija
  - Остали превозници: HŽ Cargo, SŽ-Tovorni promet, Rail Cargo Austria, DB Schenker Rail Deutschland, DB Schenker Rail Nederland

Željeznički prevoznik Crne Gore A.D. може у име Kargo Srbija поднети захтев за поједностављени поступак попуњавањем рубрике 58b и поља "ДА". Рубрика 58a садржи податке о Željezničkom prevozniku Crne Gore AD, док се у рубрику 58b уноси шифра 2172 Kargo Srbija. Уласком воза у царинско подручје земље уговорнице започиње поједностављени поступак а Kargo Srbija наступа као главни обвезник. Исто се примењује и када превоз започне у једној од земаља чланица ЕУ

- 6) Роба која нема статус робе из Заједнице превози се из Ротердама/Холандија у Алесандрију/Италија
- Уговорни превозник: DB Schenker Rail Nederland
  - Остали превозници: DB Schenker Rail Deutschland, BLS Cargo, Trenitalia, DB Schenker Rail Italia. Напомена: подразумева 5 превозника у ланцу, који испуњавају услове за поједностављени поступак у 4 земље

Рубрика 58a садржи податке о DB Schenker Rail Nederland. Остали превозници се наводе у рубрику 57. Уговорни превозник и остали превозници испуњавају услове за поједностављени поступак у својим земљама. DB Schenker Rail Nederland подноси захтев за поједностављени железнички транзитни поступак означавањем "ДА" у рубрици 58b и уносом шифре 2184.

8. Упис ознаке робе из царинске тарифе

Товарни лист ЦИМ не садржи никакву посебну рубрику за унос тарифне ознаке из Хармонизованог система тарифних ознака (у даљем тексту ХС) у случајевима у којима се она мора користити у заједничком транзитном поступку. Интерна железничка шестоцифрена ННМ ознака може се уписати у рубрику 24, али она не одговара у свим случајевима ознакама у ХС-у. Напомињемо да Приручник товарном листу ЦИМ (GLV-ЦИМ) садржи упутство да се ХС ознака уписује у рубрику 21, ако то захтева царинско законодавство.

III СПРОВОЂЕЊЕ ПОЈЕДНОСТАВЉЕНОГ ТРАНЗИТНОГ ПОСТУПКА

1. Поступак у полазној царинарници

Када се утврди да су испуњени сви услови за употребу поједностављеног транзитног поступка, поступак транзита започиње у граничној царинској испостави у случају када је транзит започео у трећој земљи, или у унутрашњој царинској испостави у случају када превоз започиње у уговорној страни.

1.1. Поступак у полазној царинској испостави у случају када транзит започне ван подручја уговорних страна, а завршава се унутар подручја уговорних страна или изван њега

Ако превоз започне изван уговорних страна, тј. у трећој земљи а заврши се на територији уговорних страна, царинска испостава надлежна за граничну железничку станицу кроз коју роба улази на територију уговорних страна, сматра се полазном царинском испоставом .Нпр. роба из Црне Горе или БиХ. Ако се користи поједностављени поступак , полазна царинска испостава не уноси никакве податке о почетку поступка транзита у своје евиденције.

Железнички превозник који користи одобрење о поједностављењу, подноси полазном царинској испостави товарни лист ЦИМ са попуњеном рубриком 58б. Ако пошиљка садржи осетљиву робу из Прилога 43. Уредбе (Прилог 1. Додатак 1. Конвенције), железнички превозник је дужан да о томе обавести полазну царинску испоставу.

Полазна царинска испостава, без одлагања, проверава да ли су испуњени сви услови за употребу поједностављења и да ли су надлежна тела и/или инспекцијски органи издали прописане дозволе, сагласности или исправе, ако је то потребно за улазак робе у царинско подручје. Ако се утврди да нису приложене све потребне исправе, неће се дозволити улазак робе у царинско подручје. Ако полазна царинска испостава утврди да неки од услова није испуњен, неће дозволити употребу поједностављења и упутиће железничког превозника да поднесе редовну декларацију у НЦТС-у, прописану за редовни поступак транзита.

Када се користи поједностављени поступак, корисник одобрења уноси у своје евиденције све прописане податке везане за поступак транзита. Основу евиденције чине подаци о примопредаји воза размењени са железничким превозником суседне земље (Списак прелаза). По уносу предметних података у евиденције корисника поједностављења, исти морају бити доступни надлежном царинском органу.

Преглед робе царински органи полазне царинске испоставе врше на основу анализе ризика а железнички превозник је у обавези да омогући спровођење неопходних контрола.

Тек након провере докумената и/или робе предметна пошиљка може напустити железничку станицу.

1.2. Поступак у случају када транзит почиње унутар подручја уговорних страна, а завршава унутар или изван тог подручја.

Товарни лист ЦИМ се подноси полазној царинској испостави у случају да превоз на који се примењује заједнички транзитни поступак почиње и завршава се на територији уговорних страна.

Ако се роба креће од једне до друге тачке у Заједници преко територије једне или више земаља ЕФТА (укључујући и земље које имају статус ЕФТА и то: Македонија, Турска и Србија), полазна царинска испостава уписује у рубрику резервисану за службене напомене царине на примерцима 1, 2 и 3. товарног листа ЦИМ:

- „Т1“ – ако се роба креће у оквиру поступка Т1;
- „Т2“ или „Т2F“ по потреби, ако се роба креће у оквиру поступка Т2 и ако је, према прописима Заједнице, уписивање ове ознаке обавезно.
- Ознака „Т2“ или „Т2 F“ се оверава печатом полазне царинске испоставе.

Ако се роба креће у оквиру поступка „Т1“ од места поласка у Заједници до одредишта у земљи ЕФТА, полазна царинска испостава уписује ознаку Т1 у рубрику 99 (резервисано за царинску употребу) товарног листа ЦИМ на примерцима 1, 2 и 3.

Осим у напред наведеним случајевима, роба која се креће од једне до друге тачке у Заједници преко територије једне или више земаља ЕФТА, ставља се у поступак Т2, према условима које утврди свака земља чланица Заједнице, за цело путовање од полазне до одредишне станице, без подношења товарног листа ЦИМ који обухвата робу полазне царинарнице.

Ако се роба креће од једне до друге тачке у уговорним странама преко територије једне или више земаља ЕФТА, стављање налепнице из члана 71 Конвенције није обавезно.

Ако превоз започне у земљи ЕФТА сматра се да се роба креће у оквиру поступка Т1. Међутим, ако се роба креће у оквиру поступка Т2 у складу са одредбама члана 2. став 3. тачка (б) Конвенције, полазна царинска испостава уписује на примерку 3 товарног листа ЦИМ да се роба, на коју се исправа односи, превози у оквиру поступка Т2. У том случају, у рубрику 99 товарног листа ЦИМ се уписује „Т2“ или „Т2 F“, по потреби и оверава печатом полазне царинске испоставе и потписом надлежног царинског службеника. Ако се роба креће у оквиру поступка „Т1“, није потребно да се унесе ознака „Т1“ у исправу.

Сви примерци товарног листа ЦИМ враћају се заинтересованој страни.

Свака земља ЕФТА може да пропише да роба која се креће у оквиру поступка Т1 сме да се превози у оквиру тог поступка без подношења товарног листа ЦИМ полазној царинарници.

Ако неки од прописаних услова није испуњен, царинска испостава ће упутити железничког превозника да робу стави у редован поступак транзита уз подношење електронске декларације (НЦТС).

Корисник одобрења, затим, у одобрене евиденције уноси прописане податке. По уносу података у евиденције корисника поједностављења, исти морају бити доступни надлежном царинском органу. Након тога, предметна пошиљка може напустити железничку станицу чиме започиње поступак транзита.

2. Поступак у одредишној царинарници

Одредишна царинарница може бити било која царинска испостава надлежна за железничку станицу, на граници или у унутрашњости. Робу из поступка транзита може примати и овлашћени прималац.

2.1. Поступак у одредишној царинској испостави приликом превоза робе према трећим земљама

Царинска испостава надлежна за граничну железничку станицу преко које роба у поступку транзита напушта територију уговорних страна има улогу одредишне царинске испоставе. У поједностављеном поступку, у тој царинској испостави се не води евиденција и не обављају никакве царинске формалности.

Када роба у поједностављеном поступку дође до одредишне царинске испоставе, која је уједно и излазна железничка станица из царинског подручја уговорних страна, корисник поједностављења дужан је да у своје евиденције унесе податке о пошиљци која напушта царинско подручје. Основу евиденције чини примопредаја воза спроведена са железничким превозником суседне земље (Списак прелаза).

2.2. Поступак у случају када транзит завршава у царинској испостави унутар царинског подручја уговорне стране

Одредишна царинска испостава је испостава надлежна за железничку станицу у којој се транзитни поступак завршава.

Ради завршетка транзитног поступка и обављања потребних формалности у одредишној царинској испостави, пошиљка се поставља на царински колосек или на место које је споразумно са железницом одредио надлежни царински орган.

Железнички превозник предаје одредишној царинској испостави листове 2 и 3 и додатну копију листа 3 товарног листа ЦИМ.

Како је описано у Објашњењу транзитног поступка при превозу робе у железничком саобраћају или у великим контејнерима акт Управе царина 148-04-030-01-539/2015 од 25.11.2015.год, железнички превозник путем пописне књиге К-404 предаје одредишној царинској испостави листове 1, 2 и 3 товарног листа ЦИМ са Списком кола за групу кола или маршрутни воз. Заједно са ЦИМ декларант подноси и сажету декларацију за привремени смештај робе. Царински службеник прихвата сажету декларација и у рубрику 99 свих листова ЦИМ-а и у Списку кола, уписује број из контролника сажетих декларација. Листове 1 и 2. ЦИМ-а и Списак кола, оверава службеним печатом, а затим их одмах враћа железничком превознику путем пописне књиге К-404 и на тај начин је поједностављени транзитни поступак завршен. Лист 3.товарног листа ЦИМ (са Списком кола), царинарница задржава до одређивања следећег царински дозвољеног поступања са робом.

2.3. Поступак код овлашћеног примаоца

Управа царина може лицу које испуњава прописане услове одобрити статус овлашћеног примаоца, чиме се омогућава лицу да робу из поступка транзита прима у својим просторима без подношења робе и докумената одредишној царинској испостави. Ако корисник оваквог одобрења жели у својим просторијама да прима робу која се превози железницом, потребно је да уз захтев за одобрење статуса овлашћеног примаоца поднесе Управи царина посебну изјаву да ће примерак одобрења са евентуалним изменама и допунама доставити и железничком превознику на знање.

Приликом транзита робе намењене овлашћеном примаоцу уз употребу поједностављеног поступка транзита, морају бити испуњени следећи услови:

- прималац робе мора бити овлашћени прималац,
- у рубрику 4 товарног листа ЦИМ мора бити наведен назив овлашћеног примаоца и
- рубрика 7 мора да садржи евиденцијски број одобрења овлашћеног примаоца.

По приспећу пошиљке у упутну станицу, железница обавештава овлашћеног примаоца о приспећу пошиљке. Овлашћени прималац који прима робу од железнице, потврђује железници пријем робе, уписује број сажете декларације за привремени смештај у рубрику 99 листова 1, 2 и 3 товарног листа ЦИМ, чиме завршава транзитни поступак и за железницу престају све обавезе.

Ако овлашћени прималац након што му железнички превозник уредно преда пошиљку, приликом истовара утврди одређене неправилности (мањак или вишак) обавезан је да о томе одмах обавести надлежну одредишну царинску испоставу.

2.4. Поступак транзита робе за коју је одобрен *извозни царински поступак*

Коришћење поједностављеног транзитног поступка са товарним листом ЦИМ као декларацијом за транзитни поступак, може се одобрити само железничком превознику.

Ради одобрења поступка извозног царинења, пошиљалац или овлашћено лице предаје царинским службеницима сву потребну документацију заједно са примерцима извозне декларације и листовима 1, 2, 3 и 5 товарног листа ЦИМ са Списком кола код превоза групе кола или маршрутног воза.

Након обављеног извозног царинења и овере примерака извозне декларације, полазна царинарница потврђује испуњење робе у пољу „Ц“ примерка 3. извозне декларације печатом који садржи назив царинске испоставе и датум. Царински службеник, такође, оверава отиском печата „Оцаринено“ рубрику 99 („Службене напомене царине“) на листовима 1 (оригинал) и 5. (копија) товарног листа ЦИМ и Списку кола, уписује број из контролника извозних декларација и оверава листове.

Царински службеник предаје железничком раднику Пописном књигом (К-404) примерак 3 извозне декларације и све примерке товарног листа ЦИМ (ЦИМ/СМGS) или товарног листа ЦИМ за комбиновани саобраћај са прилозима.

Напред наведено значи да ако се роба непосредно извози у друго царинско подручје, полазна царинарница у којој је роба извозно оцарињена има у том случају и улогу одредишне (излазне) граничне царинарнице.

2.5. Поступак код поједностављеног извозног поступка у простору пошиљаоца

Управа царина може кориснику који испуњава прописане услове одобрити поједностављени извозни поступак, чиме му дозвољава да робу за извоз декларише на основу књиговодствених исправа у својим или другим просторијама које је одобрила царина без подношења робе царинском органу.

Корисник одобрења уз захтев за одобрење подноси посебну изјаву да ће примерак одобрења, као и све измене и допуне одобрења доставити железничком превознику на знање.

При предаји робе железничком превознику, носилац одобрења уписује у рубрику 99 товарног листа ЦИМ забелешку: „Поједностављен извоз“ и наводи“ евиденциони број одобрења за поједностављен поступак/редни број књиговодствене исправе/ датум.“

Надлежна царинска испостава се на одобрен начин обавештава о поступку извозног царињења и уколико сматра потребним, може прегледати робу.

Железнички превозник потврђује пријем робе на товарном листу ЦИМ, и предаје носиоцу одобрења лист број 4.

Поступак извоза окончава се у одредишној (излазној граничној) царинарници.

2.6. Превоз више вагона једним товарним листом

Код превоза више кола једним товарним листом (пошиљаочева група кола, пошиљачев маршрутни воз или комплетан воз) товарном листу се прилаже **Списак кола** у онолико примерака колико листова има товарни лист, као и још један примерак који служи у случају одвајања кола од групе кола или од воза (због техничке мане или поправке товара).

Списак кола садржи основне податке о пошиљци: идентификациони број пошиљке, датум преузимања, назив отправне станице, назив упутне станице, превозни пут, назив пошиљаоца и примаоца, назив места/царинарнице где се обавља царински поступак, број кола, трговачки назив робе, врста робе, бруто и нето тежина робе, тара кола, бројеви пломби, приложена документа, подаци о пратиоцима пошиљке. Изглед обрасца Списка кола није дефинисан на међународном нивоу већ само садржај.

3. Остали случајеви при превозу робе железницом

Уважавајући специфичности железничког саобраћаја, у оквиру ове главе се обрађују и неки случајеви значајни за спровођење транзитног поступка.

3.1. Комбиновани превоз друм-железница–друм

У комбинованом превозу железница-друм, царинска испостава на железничкој станици где се роба истовара, потврђује истовар на листовима 2 и 3 товарног листа ЦИМ и на утоварној листи, користећи број из свог контролника. Лист 2 и 3 враћа железници а један примерак утоварне листе задржава за своје потребе. Контрола се обавља за сва возила истоварена из воза и дозвољава се следећи царински дозвољен поступак.

Царински службеник између осталог, прегледа пртљаг, возача и ствари које имају у својству пратиоца (путнички вагон). Царински службеник одлучује о евентуалном прегледу возачких кабина и прегледу утоварног простора, ако утврди да је исти оштећен (нпр. оштећена цирада, сајле за пломбирање, оштећена врата и друго).

Царинска испостава на железничкој станици утовара друм-железница, на листове 1, 2, 3 и 5 товарног листа ЦИМ потврђује утовар уписивањем броја из свог контролника и све листове враћа железничком превознику. Један примерак утоварне листе царинска испостава задржава за своје потребе. Царински службеник срањује регистарске бројеве камиона са подацима наведеним у утоварној листи која се прилаже уз товарни лист ЦИМ.

3.2. Претовар робе

Роба под царинским надзором наведена у товарном листу ЦИМ може се, у оправданим случајевима, у складу са одредбама члана 409. Уредбе, претоварити у друга железничка кола под царинским надзором. Пре почетка претовара робе железнички превозник дужан је да обавести месно надлежну царинарницу у односу на железничку станицу у којој ће се обавити претовар.

Уколико надлежна царинарница одреди да се претовар изврши под непосредним царинским надзором, тада царински службеник који је присуствовао претовару уноси у рубрику 99 товарног листа ЦИМ ознаку „Претовар“ и забелешку оверава потписом и службеним печатом.

Уколико надлежна царинска испостава одреди да се претовар обавља без непосредног царинског надзора, железнички превозник може сам обавити претовар, а у рубрику 99 товарног листа ЦИМ железнички службеник уноси напомену „Претовар одобрен“ и одговарајуће податке.

Према одредби члана 410. Уредбе, железнички превозник може у случају непредвиђених околности или више силе претоварити робу без непосредног царинског надзора. При таквом претовару железнички превозник је дужан да у товарном листу ЦИМ упише напомену: „Претовар“ и потребне податке, као и да првог наредног радног дана исте поднесе заједно са робом коју допрема царинарници надлежној према месту где се налази превозно средство (вагон) да службено потврди претовар.

3.3. Реекспедиција

Када се превоз робе који је требао да се заврши у одређеној царинској испостави, заврши на неком другом месту, при чему није било истовара на декларисаном одредишту, спроводи се поступак реекспедиције на следећи начин:

- Прималац испоставља нови товарни лист ЦИМ (према подацима у долазном товарном листу) и у рубрику 99 првобитног товарног листа ЦИМ железнички превозник уноси ознаку „R“ и број новог товарног листа, а у рубрику 99, односно 35 новог товарног листа, уноси ознаку „R“ и број првобитног товарног листа ЦИМ.

У случају реекспедиције у одредишну железничку станицу на подручје треће земље, поступа се на следећи начин:

- Ако роба још није поднета одредишној царинској испостави (нису предати листови 2, 3 и копија листа 3), тада се одредишној царинској испостави подноси првобитни товарни лист ЦИМ (долазни), листови 2, 3 и копија листа 3 и нови (одлазни) товарни лист ЦИМ и листови 1, 2, 3 и 5. Царинска испостава проверава да ли су испуњени услови за даљу примену поједностављеног транзитног поступка и дозвољава примену овером товарног листа у рубрици 99 и то: на долазном товарном листу овера се врши на листовима 2 и 3, а на одлазном товарном листу – лист 5.
- Ако је роба већ поднета одредишној царинској испостави (предати листови 2 и 3 товарног листа ЦИМ) а следећи поступак још није започео тј. није поднета декларација за следећи поступак, железнички превозник у договору са примаоцем робе и царинском испоставом коме је роба поднесена, спроводи поступак реекспедиције, тако што прималац робе подноси лист 1 првобитног товарног листа ЦИМ (долазног) и нови (одлазни) товарни лист ЦИМ који се састоји од листова 1, 2, 3 и 5. Царинска испостава проверава да ли су испуњени услови за даљу примену поједностављеног транзитног поступка и одобрава примену тако што оверава товарне листове у рубрици 99 и то: на долазном товарном листу овера се врши на листовима 1 и 3, а на одлазном товарном листу – лист 5.
- Ако се реекспедиција обавља унутар царинског подручја Републике Србије уз коришћење товарног листа који издаје домаћи железнички превозник, примена поједностављеног поступка није могућа и роба се ставља у редовни транзитни поступак уз употребу електронске декларације (НЦТС).

3.4. Измена уговора о превозу

Ако се уговор о превозу мења тако да транзит који је требао да се заврши ван територије уговорне стране заврши на њој, или, транзит који је требао да се заврши на територији уговорне стране, заврши ван ње, железнички превозник не поступа по измењеном уговору без претходне сагласности полазне царинске испоставе.

Ако у току превоза дође до сметње при превозу (нпр: неправилности на колима или терету, природне непогоде, ванредни догађаји), пошљалац односно прималац робе своја упутства за даљи поступак даје на обрасцу ЦИТ 8 при чему се поступа на исти начин као у случају измене уговора о превозу. О извршеним изменама обавештава се полазна царинска испостава, сходно одредбама Додатка I, члана 72. Конвенције.

3.5. Поправка железничких кола или поправка терета

Када се вагон у коме је утоварена роба због техничке мане искључује из међународног воза, а поправке кола обављају без претовара робе или без скидања пломбе и уласка у товарни сандук кола, железнички превозник може извршити оправку кола и без претходне најаве надлежној царинској испостави.

Међутим, уколико се због поправке кола мора улазити у сандук кола или обавити претовар робе у друга кола како би се искључена кола оправила у празном стању, поправка кола се врши на начин описан у тачки 3.2. овог објашњења.

3.6. Недостатак и оштећење робе

Када утврди недостатак, мањак робе или оштећење пошиљке, железнички превозник доставља Записник о извиђају ЦИТ 20.

Код потпуног губитка, односно уништења пошиљке, један примерак записника железнички превозник доставља полазној царинској испостави. Код делимичног недостатка или оштећења пошиљке, један примерак записника се приликом завршетка поступка транзита предаје одредишној царинској испостави.

IV СПРОВОЂЕЊЕ ЦАРИНСКОГ НАДЗОРА НАД УПОТРЕБОМ ПОЈЕДНОСТАВЉЕЊА

Корисник одобрења води евиденцију о транзиту робе, односно о свим започетим и свим завршеним поступцима транзита, на начин како је прописано у одобрењу за употребу поједностављења. Евиденција се води на месту где поступак почиње, односно завршава, као и у Одељењу за контролу прихода (ОКП). Место где се води евиденција мора бити константно, познато и доступно царинском органу.

Према прописима Конвенције СОТIF, у ОКП-у се састављају и размењују обрачуни превозних накнада са страним железничким управама за пошиљке које долазе у станице железничких превозника, води се контрола обрачуна страних железничких управа за отпремљене пошиљке из станице домаћег железничког превозника, као и контрола других железничких управа за пошиљке које су транзитирале пругама домаћег железничког превозника.

Корисник одобрења је дужан да доставља надлежном царинском контролном органу периодичне извештаје о пошиљкама робе високог ризика од превара из прилога 43. Уредбе које су стављене у поступак транзита, као и податке о завршетку поступка транзита тих пошиљки. Овлашћени железнички превозник доставља надлежној полазној царинској испостави и Одељењу за транзит извештај најкасније до 10-ог у месецу за претходни месец. Извештај се доставља у папирном облику и електронским путем (excell tabela). У датом извештају за сваку пошиљку робе високог ризика од превара наводе се: полазна царинска испостава, датум поласка, број товарног листа ЦИМ, број вагона, назив робе, бруто маса робе, одредишна царинска испостава и место завршетка транзитног поступка.

Независно од наведеног, овлашћени железнички превозник је дужан да достави надлежној царинској испостави: попис извозно оцарињених пошиљака упућених из те царинске испоставе које нису напустиле царинско подручје и попис транзитних пошиљака упућених из те царинске испоставе које нису напустиле царинско подручје.

Извештај се доставља у папирном облику и електронским путем (excell tabela). За сваку од пошиљки у извештају се наводи следеће: полазна царинска испостава, датум поласка, број товарног листа ЦИМ, број вагона, назив робе, бруто маса робе и одредишна царинска испостава. Извештај се доставља месечно, најкасније до 7-ог у месецу за претходни месец. Ако таквих пошиљки није било, у извештају се и то наводи.

Непосредан надзор над исправним спровођењем поједностављеног транзитног поступка врши царинска испостава надлежна за место поласка. Оне морају посебну пажњу да посвете кретању робе високог ризика од превара и контроли тих роба при кретању. Ако царинска испостава одлучи да изврши преглед пошиљке такве робе која се креће у поједностављеном поступку, о томе обавештава железницу, а железница је дужна да осигура спровођење мера контроле.

Посредан надзор над употребом поједностављења врши Одељење за транзит робе (у даљем тексту ОЗТР) у ОКП-у што укључује и контроле по методи случајног узорка.

Ради ефикасног спровођења мера из своје надлежности, царинским службеницима из ОЗТР задуженим за надзор над спровођењем поједностављења, железничко предузеће омогућује увид у своје евиденције које води у информационом систему.

У циљу квалитетног надзора, царинске испоставе активно сарађују са ОЗТР при чему ОЗТР координира мере контроле употребе поједностављења на царинском подручју Републике Србије.

Када надлежна полазна царинска испостава на основу извештаја корисника поједностављења или на други начин (нпр. у случају основане сумње) дође до сазнања да поједина роба која је пуштена у поједностављени поступак није напустила царинско подручје, о томе ће без одлагања обавестити ОЗТР ради провере иступа, односно ради покретања поступка потраге. Поступак се спроводи тако што ОЗТР у писменом облику тражи од корисника одобрења да достави податке о завршетку предметних транзитних поступака, што укључује и доказе које има ОКП. Рок за достављање тих доказа је 28 дана.

При спровођењу провере завршетка транзитног поступка надлежне царинске испоставе, ОЗТР и овлашћени железнички превозник проверу врше на начин дат у Објашњењу компјутеризованог транзитног поступка и Објашњењу поступка провере, наплате и окончања поступка транзита

Надлежна царинска испостава поласка посебно контролише да ли су све транзитне пошиљке које су у одређеном периоду ушле у царинско подручје унесене у евиденцију овлашћеног железничког превозника на месту отпреме (улаза у царинско подручје), односно на месту одредишта (излаза из царинског подручја). Основ за овакву проверу су исправе о примопредаји са железничким компанијама суседних земаља. Провера се врши и на усклађивању података (слагању или неслагању) који произилазе из обрачуна извршених са другим железничким превозницима.

У случајевима када овлашћени прималац прима робу железницом, ОЗТР је овлашћен, да у сарадњи са надзорном царинском испоставом, изврши и контролу царинских поступака спроведених са робом која је приспела железницом.

V МЕРЕ ЦАРИНСКОГ НАДЗОРА НАД РОБОМ КОЈА УЛАЗИ У ЦАРИНСКО ПОДРУЧЈЕ И ИЗЛАЗИ ИЗ ЊЕГА У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ

Сва роба која се уноси у царинско подручје и износи из царинског подручја подлеже царинском надзору и контроли па тако и роба која се креће у поједностављеном транзитном поступку.

Након доласка воза, обавеза је железничког превозника да надлежном царинском органу поднесе товарне листове и друге исправе које се односе на предметну робу.

Такође, надлежни орган Управе царина може ради накнадне контроле да затражи достављање товарног листа и/или увид у евиденцију коју води овлашћени железнички превозник, што је корисник одобрења дужан да учини.

Циљ увида у товарне листове је:

- провера одређивања царински дозвољеног поступања са робом или употреба робе на основу поједностављеног поступка транзита,
- провера завршетка транзитног поступка и
- провера стварног иступа извозно оцарињене робе уз примену одредби о јединственој превозној исправи.

Ако надлежна царинска испостава затражи контролу робе и/или превозног средства, железница је дужна да обезбеди простор и услове за спровођење контроле.

Преглед робе спроводи се на основу анализе ризика.

Уколико роба која се превози железницом подлеже обавези прибављања дозвола, сагласности или исправа које издају надлежна тела и/или уколико роба подлеже контроли граничних инспекцијских органа, железнички превозник или овлашћено лице је у обавези да исту пријави надлежном органу. Након контроле добијених дозвола, сагласности или исправа и остале пратеће документације, царински службеник дозвољава даљи поступак транзита.

Надзор над правилном применом ових мера врше царински органи у полазној царинској испостави који су дужни да у случају повреде прописа поступају у складу са одговарајућим прописима, што укључује и забрану уласка у земљу.

VI ОСТАЛЕ НАПОМЕНЕ

Правила о примени редовног поступка и резервног поступка транзита детаљно су описана у Објашњењу компјутеризованог транзитног поступка и сходно се примењују у железничком саобраћају.

Код употребе редовног поступка и резервног поступка транзита одмах по доласку робе у одредишну царинску испоставу, превозник је дужан да поднесе примерак транзитног пратећег документа (ТАД) или пратећег сигурносног транзитног документа (ТСАД), односно листове 4 и 5. ЛЦИ-а ако се користи резервни поступак. Одредишна царинска испостава без одлагања окончава формалности прописане за одредишну царинску испоставу.

Приликом спровођења формалности у одредишној царинској испостави у редовном или резервном транзитном поступку, примерци товарног листа ЦИМ користе се на начин описан у овом објашњењу.

В.Д. ДИРЕКТОР

Милош Томић